ఒయాసిస్

ఎ.యం. అయోధ్యారెడ్డి

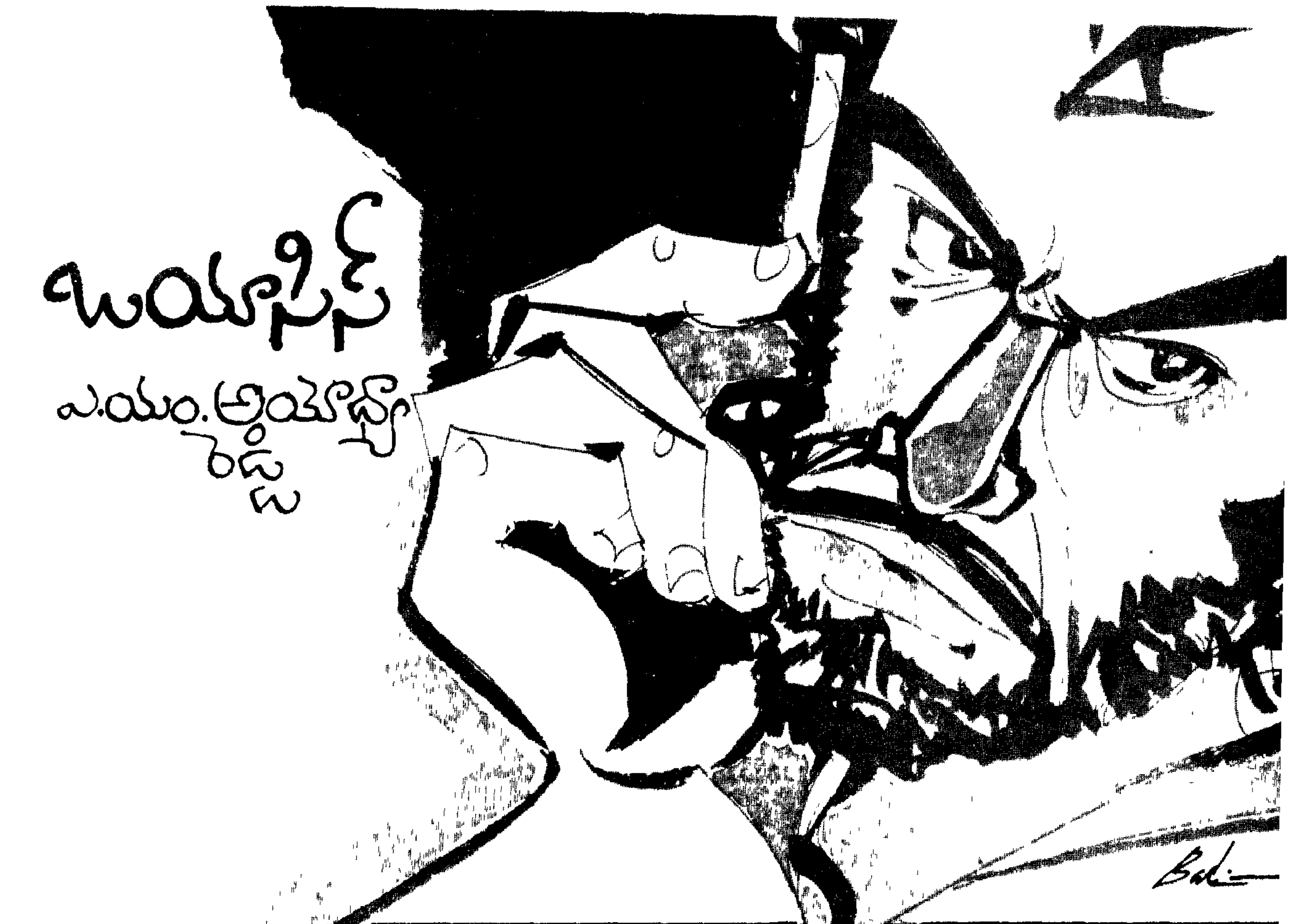

రోహిణీ కార్తె ఎంత–

రాంబాబు తలమీద నిప్పులు కుమ్మరిస్తున్నట్టుగావుంది. అతడు నడుస్తున్నాడు. పైన సూర్యుడు తీక్షణంగా, కల్లోలిత ప్రాంతంలా వున్నాడు. సూదుల మీద నడిచినట్టుగా సిమెంటు రోడ్డు. పెనం మీది ఆవిరిలా వడగాలి.

రాంబాబు కదులుతున్నాడు.

కాలు విరిగిన గుర్రం బలవంతంగా బరువును లాగినట్టూ, ఆకులు రాలిన చెట్టు కొమ్మ వుండి వుండి గాలికి వూగినట్టూ, చెమటగా జిడ్డుగా అతడు నడుస్తున్నాడు

మిట్ట మధ్యాహ్నపు హైదరాబాధనూ, నాలుగు రోజుల ఆకలి బాధనూ భరిస్తూ, బాధగా బరువుగా కాళ్ళీడుస్తూ ఆగి ఆగి ముందుక్కదులుతున్నాడు రాంబాబు.

పాతికేళ్ళ క్రితం అతనో మధ్య తరగతి మందహాసి కుచేల సంతానంలో ఒకడిగా భూమ్మీద పడ్డాడు. చిన్నప్పట్నుంచీ తక్కువ భోంచేస్తూ ఎక్కువగా చదివాడు.

చెడు తిరుగుళ్ళు అదేపనిగా తిరిగితే సుఖరోగ మొచ్చినట్టు అదేపనిగా చదవటం వల్ల అతనికి కళ్ళజోడూ, బియ్యేలో గోల్డు మెడలూ వొచ్చింది.

బియ్యే పూర్తవటంతోనే తనకిక ఉద్యోగం చేసే ఈడొచ్చిందనుకున్నాడు రాంబాబు. పదమూడేళ్ళ అమ్మాయి పైట వేయటం మొదలెట్టినట్టు అతడు ఉద్యోగాలకు దరఖాస్తులు పంపటం మొదలెట్టాడు.

"పెద్దోడా నీకు పెళ్ళీడొచ్చిందిరా" అంటూ గోల పెట్టారు తల్లిదండ్రులు.

"అవును! ఇంటికి పెద్దవాడు. వెంటనే పెళ్ళి చేసెయ్యాలి" అంటూ వంత పాడారు దగ్గరి బంధువులు.

"ముందు ఉద్యోగం, తర్వాతే పెళ్ళి–" అన్నాడు రాంబాబు.

"కాదు ముందే పెళ్ళి, తర్వాత ఉద్యోగం" అన్నారతనికి జన్మ నిచ్చిన వాళ్ళు

ఆశపడ్డాడు తండ్రి కట్నం కోసం. ఆ కట్నంతో చెయ్యబోయే పెద్ద కూతురి పెళ్ళి కోసం. ఉబలాట పడింది తల్లి రాబోయే కోడలి కోసం.

ససేమిరా వీల్లేదన్నాడు రాంబాబు

తాడు చేతిలోకి తీసుకొని ఉరేసుకుంటానని బెదిరించాడు తండ్రి. బావిలో దూకడానికి సిద్ధపడింది తల్లి.

ఖంగు తిన్నాడు రాంబాబు. చేతిలో మూడు రాజు లున్నాయన్న ధీమాతో డబ్బు గుప్పించి ఎదుటి వాడు మూడు ఆసులు చూపిస్తే డీలా పడిపోయిన వాడిలా సడలి పోయింది అతని బింకం.

మరదలు ఎదురుగా భార్యచేత చివాట్లు తిన్న మొగుడిలాగా గింజుకున్నాడు. కానీ నెల చివరి వారంలో అప్పు దొరకని చిరుద్యోగిలా ఏమీ చెయ్యలేక పోయాడు.

విరక్తిగా నవ్వుకున్నాడు. విరక్తిగానే

"పద్మవిభూషణ్" డాక్టర్ స్వామినాథన్.

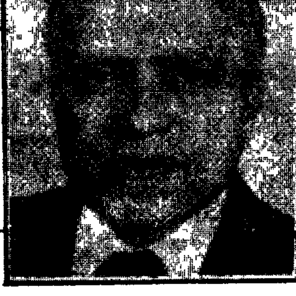

ఈనాడు మనదేశం వ్యవసాయ రంగంలో స్వయం సమృద్ధిని సాధించటానికి గల కారణం ప్రఖ్యాత వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ ఎం. ఎస్. స్వామినాధన్‌వంటి శాస్త్రవేత్తలు చేస్తున్న కృషియే.

డాక్టర్ స్వామినాథన్ 1925 ఆగష్టు 7న తమిళనాడు రాష్ట్రంలోని కుంభకోణంలో జన్మించారు

తిరువాన్కూరు, మద్రాసు యూనివర్శిటీలలో ఉన్నత విద్య నభ్యసించిన డా. స్వామినాథన్ 1952లో అమెరికాలో జన్యుశాస్త్రంపై పరిశోధనలు చేసి డాక్టరేట్ పొందారు. ప్రపంచంలోని 30 పైగా యూనివర్శిటీల నుంచి గౌరవ డాక్టరేట్ పట్టాలను పొందిన డాక్టర్ స్వామినాథన్ అమెరికాలోని జనరల్ ఫుడ్స్ సంస్థ యిచ్చే ప్రతిష్ఠాత్మకమైన 'వరల్డ్ ఫుడ్ ప్రైజ్ అవార్డును పొందారు.

వ్యవసాయ రంగానికే కాకుండా ఆయన స్త్రీల ప్రగతి కోసం విశేషకృషి సలిపారు.

1967లో పద్మశ్రీ అవార్డుతోను, '72లో పద్మభూషణ్ అవార్డు తోను, 89లో పద్మవిభూషణ్ అవార్డుతోను భారత ప్రభుత్వం ఆయనను సత్కరించింది.

భారత వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస్థలో పని చేసిన డాక్టర్ స్వామినాథన్ గోధుమల ఉత్పత్తి బాగా పెరిగేందుకు తమ మేథస్సును అందించారు.

కొన్నాళ్ళు ప్రణాళికా సంఘం ఉపాధ్యక్షులుగా పని చేసిన డా. స్వామినాథన్ వ్యవసాయ, గ్రామీణాభివృద్ధి రంగాల ప్రగతికి విశేష కృషి సలిపారు. ఇటీవల ఢా. నాయుడమ్మ అవార్డును కూడా ఆయన స్వీకరించారు.

1987లో ఆహారోత్పత్తులు, వ్యవసాయ అవసరాలపై నివేదిక అందజేశారు.

—తిలక్

వొప్పుకున్నాడు.

భళ్ళున పెళ్ళయింది—

నాలుగేళ్ళు తిరిగేసరికి జేబులోంచి రాలిపడిన చిల్లర డబ్బుల్లా భూమ్మీద పడ్డారు ముగ్గురు సంతానం. తన బాధ్యత తన తండ్రి పట్టించుకోనట్టే రాంబాబు తన పిల్లల్ని పట్టించుకోలేదు. మున్సిపాలిటీ మురుక్కాలువల్లా నిర్లక్ష్యంగా వొదిలేశాడు వారిని.

ఓణీల దశ దాటి చీరల్లోకి వొచ్చాక్కూడా పెళ్ళికాని అమ్మాయిలాఆరేళ్ళ నుండీ అతనికి చిన్నపాటి ఉద్యోగం కూడా దొరకలేదు. తిరిగి తిరిగి అతని వొళ్ళు హూనమైంది. ఇల్లు రాన్రాను నరకమైంది.

ఫలితంగా ఓ రాత్రి అతడు పారిపోయాడు. బుద్ధుడికి వారసుడిలా తెల్లారేసరికి ఇంట్లోంచి మాయమయ్యాడు. డబ్బున్న ఆడపిల్ల నగలతో లేచి పోయినట్టు నిరుద్యోగి రాంబాబు సర్టిఫికెట్లతో లేచి పోయాడు.

ఆ లేచి పోవటం అతడు నేరుగా భాగ్యనగరం ప్రవేశించాడు. కలరా వ్యాపించినట్టు నగరం మూలమూలలా ఉద్యోగం కోసం తిరిగాడు. నో వేకెన్సీల లాఠీ దెబ్బల్ని తిన్నాడు. ఆకలేస్తే కుళాయిల్లో నీళ్ళు తాగాడు. రైల్వే స్టేషన్ ప్లాట్ ఫారాల మీదా, దుకాణాల మెట్ల మీదా కునుకులు తీశాడు.

అయిదు రోజులు గడిచేసరికి మంచి నీళ్ళకి లొంగని శత్రువొకడు అతని కడుపులో పుట్టుకొచ్చాడు. ఆ శత్రువు కసిగా అతని కడుపులో పేగుల్ని కోసెయ్యసాగాడు.

ఆకలి తన మీద ప్రకటించిన యుద్ధానికి రాంబాబుకి ఊపిరి పీల్చటం కష్టంగా తయారయ్యింది. కడుపులో ప్రహరీ గోడ మీద గాజు పెంకులు మొలిచినట్టుగా వుంది.

దానికి తోడు శరీరానికి అతిదగ్గరగా వేయి కాగడాలు వెలిగినట్టు భరించరాని ఎండ దహించేస్తోంది.

అతడు కాళ్ళీడుస్తున్నాడు—

సర్టిఫికెట్లు పెట్టుకున్న చిరుగుల సంచీ అతని భుజానికి దయ్యం నీడలా వేలాడుతోంది. పెరిగిన గడ్డం, మాసి చిరుగులు పట్టిన గుడ్డలు, లోతుకు పోయిన చెంపలు, గాజులా జీవం లేని కళ్ళు— పూడ్చటం మర్చిపోయిన గొయ్యిలోంచి లేచి బయటి కొచ్చిన శవంలా వున్నాడతను.

ఊపిరి ఎగబీలుస్తూ ఓ చోట ఆగిపోయాడు రాంబాబు. ఎదురుగా ఏదో పెద్ద హోటల్. మెట్ల ముందుగా నిలబడి లోనకు చూశాడు. క్రిక్కిరిసి వున్నారు జనం తింటూ.... కబుర్లాడుతూ.

వాళ్ళంతా తమ తమ ఇళ్ళలో తినటం మానేసి హోటల్లోనే తింటున్నట్టుగా అన్పించింది రాంబాబుకి.

హోటల్నీ, హోటల్లోని మనుషుల్నీ చూడగానే అగ్నిలో ఆజ్యం పోసినట్టు మరింతగా విజృంభించాడు ఆత్మారాముడు. పక్కనే "భోజనం తయార్" అన్న బోర్డు శూలమై పొడిచిందతన్ని.

తట్టుకోలేక పోయాడు రాంబాబు. ఒళ్ళు తూలిపోసాగింది. పరిసరాలు గిర్రున తిరుగుతున్న అనుభూతి పొందాడు. కోరలు తొడుక్కున్న ఆకలి వికృత హస్తంతో హోటల్లోకి నెట్టిందతన్ని.

గుండెలో దడ, కడుపులో ప్రళయం— కారుతున్న చెమటల్ని అరచేతులో తుడ్చుకుంటూ వెళ్ళి ఓ మూలగా కుర్చీ చూసుకొని కూలబడ్డాడు.

"ఏం కావాలి సార్!" అని మర్యాదగా అడగబోయిన అటుగా వచ్చిన సర్వర్ ఓ క్షణం రాంబాబుని ఎగాదిగా చూసి "ఏం కావాలి?" అన్నాడు పొడిగా.

సర్వర్‌కేసి చూడలేక పోయాడు రాంబాబు. అతడి ఎక్స్‌రే చూపులు రాంబాబుని కలవరపెట్టాయి.

"ఒక ఫుల్ మీల్స్" అన్నాడు ఎట్లాగో గొంతు పెగల్చుకొని.

సర్వర్ వెళ్ళిపోయాడు. రాంబాబు కాస్త నిటారుగా కూర్చొని మంచినీళ్ళు తాగుతూ చుట్టూ కలియ జూశాడు.

హోటల్‌కి తగినట్టుగా మనుషులంతా ఖరీదుగా వున్నారు. తనొక్కడే వెలేసినట్టుగా వెలవెల బోతున్నాడు.

ఒయాసిస్

రాంబాబులో ఏదో కసి పుట్టుకొచ్చింది. తను.... తన ఆకలి.... తన అవతారం.... కుప్పపోసినట్టుగా తన దరిద్రం.... ఇలా ఎందుకుండాలి....?వాళ్ళందరూ అలా ఎందుకుండాలి....??

వీధిలోకి వెళితే తనలాంటి వాళ్ళూ, తనకన్నా దీనంగా వుండేవాళ్ళూ ఇంకా ఎందరో....! నిజానికి తమ సంఖ్యానే ఎక్కువ.

దరిద్రం కౌగిట్లో అనుక్షణం గిలగిలలాడే వాళ్ళూ, పస్తులతో పేగులు మెలితిరుగుతున్న వాళ్ళూ అందరూ వొక్కసారిగా ఈ మనుషుల్లోకి వొచ్చి వీళ్ళందరి మీదా విరుచుకు పడితే....?? హాయిగా తమకు కావాల్సింది కడుపునిండా తింటే....?

"కడుపు నిండా" అనే తన ఆలోచనకు నవ్వుకున్నాడు రాంబాబు.

పెద్ద ప్లేటులో చక్కటి భోజనం తెచ్చాడు సర్వర్. రాంబాబు ఒక్కసారిగా జలదరించి పోయాడా భోజనం చూసి.

* * * * * * *

హఠాత్తుగా హోటల్లో కలకలం–

తింటున్న వాళ్ళంతా తలలు తిప్పి కౌంటర్ వైపు చూశారు. కౌంటర్లో వుండాల్సిన మేనేజర్ అక్కడ లేడు. మేన్‌డోర్ దగ్గిర ఎవర్నో వొంగోబెట్టి గుద్దుతున్నాడు. అంతటి భారీ మనిషి తన ముందున్న బక్క పల్చటి మనిషిని కొట్టడానికి ఆయాసపడి పోతున్నాడు.

"క్యాబే సాలే....! ఏ హోటల్ తెరా బాప్‌కా సమ్‌జే...? బిల్ ఛరో నైతో మార్‌డాలుంగా–" క్రూరంగా అరుస్తున్నాడు మేనేజర్.

"అరే ఏమైంది సేర్....? పాపం.... ఏందిగా బక్కోని గంతగనం కొడ్తున్నవ్?" అప్పుడే హోటల్లో ప్రవేశిస్తున్న ఓ కస్టమర్ అన్నాడు.

"పాపమేంది.... పుణ్యమేంది సార్...! ఓ మాదర్చోద్ గాడు గొంతు దాకా మెక్కి పైసలు తెవ్వంటండు–"

"అరే.... పైసలు లేంది ఎందుకొచ్చావయ్యా....?" ఎవరిదో సానుభూతి.

"అవతారం చూస్తే తెలియటం లేదూ...! బిచ్చగాడికి ఓ మెతుకు పైనున్నట్టు. వీడు ఆర్డర్ చేస్తే మాత్రం సర్వర్ తెలివి ఏ[illegible] మనిషిని చూసుకోవద్దూ...[illegible]"

"ఇసే ఛోర్ సాలె సిటిమే [illegible]. ఛోడ్‌నానై ఇసే. పోలీస్‌కో హవాలా కర్‌దో –" ఎవరో సలహా పారేశారు.

"పోలీసు లెందుకు....? నాలుగు తన్ని బయటకు గెంటెయ్యక...."

"వొద్దు....! తిన్నదరిగేదాకా కిచెన్‌లో ఏదన్నా పని చెప్పండి"

"ఆఁ.... వాడి మొహం...! గడ్డిపోచలా వున్నాడు. వాడేం పని చెయ్యగలడు?"

అందరూ తలో మాటా అంటున్నారు.

కొట్టి కొట్టి అలసిపోయిన మేనేజర్ భారీ శరీరం నిలబడి ఆయాసంతో రొప్పుతోంది.

దెబ్బల్నీ, జనం మాటల్నీ వింటూ తలొంచుకొని మౌనంగా నిలబడి పోయాడతను. ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడ లేదు.

ఇంకెందుకు నిలబడ్డవ్ బే....! ఛల్.... బాహర్ ఛల్" అతడి మెడమీద చెయ్యేసి కసికొద్దీ బయటకు నెట్టాడు మేనేజర్.

వెళ్ళి రోడ్డు మీద పడ్డాడతను. భుజానికున్న సంచీ దూరంగా వెళ్ళి పడింది. రెండు నిముషాల తర్వాత శక్తి కూడగట్టుకొని నెమ్మదిగా లేచాడు. సంచీ అందుకొని భుజానికి తగిలించుకున్నాడు.

అతడికి కోపంగానీ.... దుఃఖంగానీ రావటం లేదు. అంత క్రితం ఆకలి బాధతో పోల్చితే దెబ్బల బాధ స్వల్పంగా తోచింది.

– "కొడితే కొట్టారు. కడుపు నిండా తిండి మాత్రం దొరికింది" అనుకున్నాడు పెదవి చిట్లి కారిన రక్తాన్ని తుడుచుకుంటూ.

అతడు నడుస్తున్నాడు–

ఇప్పుడతని అడుగులు స్థిరంగా పడుతున్నాయి. పైన ఎండ కూడా అంత తీక్షణంగా అన్పించటం లేదు.

"నేను బతగ్గలను–" అనుకున్నాడు. నడక వేగాన్ని పెంచుతూ నిరుద్యోగి రాంబాబు. ●

గడుసులోకం

— బాబు